15.10.2025

MML 290413/00 04 00/2025

Eduskunnan hallintovaliokunta
(HaV@eduskunta.fi)

MAANMITTAUSLAITOKSEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSESTÄ LAEIKSI VALTION PALVELUIDEN SAATAVUUDEN JA TOIMINTOJEN SIJOITTAMISEN PERUSTEISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA JULKISEN HALLINNON YHTEISPALVELUSTA ANNETUN LAIN 10 A §:N 3 MOMENTIN KUMOAMISESTA

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä laeiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain muuttamisesta ja julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 10 a §:n 3 momentin kumoamisesta.

Maanmittauslaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Maanmittauslaitoksen lähtökohtana asiakaspalvelujen kehittämisessä on ollut, että jokainen organisaatio voi parhaiten arvioida itse asiakaspalvelunsa järjestämismallin ja eri palvelukanavien kokonaisuuden, jolla kyetään vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeisiin sekä esimerkiksi asiakkaiden perusoikeuksien turvaamiseen. Maanmittauslaitos ei vastusta yhteispalvelupisteitä itsessään, mutta millä tavalla ja missä laajuudessa niihin osallistutaan, olisi syytä jättää virastojen ja laitosten omaan harkintaan. Lisäksi on tärkeää, että yhteispalvelupisteiden perustamisesta tai niihin osallistumisesta ei aiheudu lisäkustannuksia viranomaisille. Moni viranomainen on pyrkinyt hakemaan kustannussäästöjä vähentämällä toimitiloja ja asiakaspalvelupisteiden määrää osana valtionhallinnon säästöjen ja tuottavuusohjelmien toteuttamista. Yhteispalvelupisteitä perustettaessa pitäisi ottaa myös huomioon nykyiset toimitilaratkaisut kullakin paikkakunnalla, jotta pystyttäisiin minimoimaan vuokra- ja muuttokustannukset.

Hallituksen esityksessä tarkoitetusti sanottuun lakiin olisi tarkoitus lisätä uusi 2 e §. Pykälässä säädettäisiin yhteispalvelulain 6 §:n 1 momentin 1–8 kohdassa tarkoitettujen asiakaspalvelutehtävien toteuttamisen hankkimisesta yksityiseltä palveluntuottajalta ja siitä, mitä yksityiseltä palveluntuottajalta edellytettäisiin. Maanmittauslaitos ei sinällään vastusta kysymyksessä olevaa säännöstä, mutta katsoo, että siihen liittyy toiminnallisia riskejä palveluntuottajien toiminnan riittävästä laadukkuudesta ja esimerkiksi alihankintaketjujen käytöstä. Lisäksi Maanmittauslaitos lausuu, että yksityisen palveluntuottajan tai sen alihankkijan toiminnan valvominen edellyttää riittävää resurssointia Lupa- ja valvontavirastoon.

Hallituksen esityksessä tarkoitetussa 2 g §:ssä säädettäisiin asiakirjan vastaanottamisesta ja tiedoksi antamisesta sekä löytötavarasta yksityisen palveluntuottajan hoitaessa asiakaspalvelutehtäviä.

Maanmittauslaitos lausuu, että sanottu pykälä on pääosin kannatettava, mutta on tärkeää varmistua siitä, että yksityisellä palveluntuottajalla on riittävä osaaminen ja laatutaso tämän palvelun tuottamiseen. Pelkästään asiakirjan saapuminen ja asiakirjan vastaanottaminen ei ole riittävä toimenpide asian vireille tulemiseksi. Useat Maanmittauslaitokseen vireille tulevat asiat vaativat asian vireille panemista viiveettä tietojärjestelmään, koska tietojärjestelmän kautta vireille kirjaamisesta on edelleen saatava tieto siirtymään muille toimijoille kuten esimerkiksi pankeille luototusjärjestelmän ylläpitämiseksi. Maanmittauslaitos lausuu, että viranomaisella ei ole välttämättä mahdollisuutta järjestää päivittäistä tukea kysymyksessä olevalle palveluntuottajalle. Tuen järjestäminen ja palveluntuottajalle jätettyjen hakemusten käsittely vaatii viranomaiselta lisäresursointia.

Kysymyksessä olevan lain 3 §:ssä säädetään valtakunnallisesta suunnitelmasta, joka perustuu hallinnonalarajat ylittävälle kokonaiskuvalle valtion palveluiden tarpeen ja saatavuuden sekä yksiköiden ja toimintojen sijoittumisen tilasta. Suunnitelma sisältää valtion yhteisiin asiakaspalvelupisteisiin liittyviä ja muita valtionhallinnon yhteisiä tai hallinnonalakohtaisia strategisen tason linjauksia yksiköiden ja toimintojen sijoittamiselle sekä strategisia kehittämistavoitteita palveluiden saatavuudelle ja toiminnan tuloksellisuudelle. Hallituksen esitykseen sisältyvässä 3 a §:ssä säädettäisiin valtion yhteisen asiakaspalvelutoiminnan ohjausryhmästä. Ohjausryhmälle kaavaillut tehtävät huomioiden olisi tärkeää, että ne eivät ole ristiriidassa 3 §:ssä tarkoitetun valtakunnallisen suunnitelman kanssa ja että ohjausryhmä ottaa toiminnassaan huomioon valtakunnallisen suunnitelman linjaukset.

Maanmittauslaitos katsoo, että sanotussa 3 a §:ssä tarkoitetun ohjausryhmän tehtävät vaikuttavat kohtuullisen laajoilta, yksityiskohtaisesti määritellyiltä ja osittain virastojen ja laitosten toimivaltaa kaventavilta. Maanmittauslaitos lausuu, että olisi tärkeää ryhmitellä asiat niin, että virastojen ja laitosten toimivaltaan luontevasti ja esimerkiksi resurssien tehokkaaseen käyttöön ja asiakastarpeiden huomioon ottamiseen liittyvät asiat ovat myös tulevaisuudessa kunkin organisaation omassa harkinnassa. Lisäksi Maanmittauslaitos katsoo, että sanotun ohjausryhmän puheenjohtajuus on luontevaa olla Lupa- ja valvontavirastossa.

Maanmittauslaitoksella ei ole lausuttavaa hallituksen esitykseen sisältyvästä valtioneuvoston asetuksesta valtion yhteisestä asiakaspalvelutoiminnasta.

Allekirjoitettu sähköisesti
Pääjohtaja Pasi Patrikainen

Allekirjoitettu sähköisesti
Ylijohtaja Petri Korpinen

TIEDOKSI Maa- ja metsätalousministeriö

Maanmittauslaitos
Opastinsilta 12 C
PL 84
00521 Helsinki
Puhelin 029 530 1100
www.maanmittauslaitos.fi/yhteystiedot
kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
Y-tunnus 0245954–4
Kotipaikka Helsinki

Allekirjoitettu sähköisesti
Korpinen Petri (15.10.2025 15:54:18)
Patrikainen Pasi (15.10.2025 16:18:56)